

Assen, 3 februari 2010

Ons kenmerk RO/2010002051

Behandeld door de heer B. Klijs (0592) 36 56 64

Onderwerp: Vergunning artikel 19d van de Natuurbeschermingswet (Nb-wet) 1998

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE VERGUNNING ARTIKEL 19D VAN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998

1. De aanvraag

Uw aanvraag, door u, de heer A.W. Albers, namens de Bestuurscommissie Dwingelderveld ondertekend op 9 juli 2009, door ons ontvangen op 10 juli 2009, betreft de aanvraag voor een vergunning op basis van artikel 19d van de Nb-wet 1998.

1.1. De activiteit

Het project omvat de herinrichting van een deel van het Natura 2000-gebied Dwingelderveld, meer bepaald het realiseren van omstandigheden om diverse natte en droge habitattypen mogelijk te maken en geschikte(re) omstandigheden te creëren voor diverse kwalificerende habitatsoorten, inclusief maatregelen bedoeld voor herstel van de verdroging (in het kader van GGOR) en het creëren van mogelijkheden voor waterberging in extreme situaties (in het kader van WB-21).

In uw aanvraag wordt verwezen naar het rapport "Toets (her)inrichtingsmaatregelen aan de Natuurbeschermingswet" d.d. 9 juli 2009, opgesteld door de Grontmij (hierna: het Grontmij-rapport), inclusief alle bijlagen, waaronder begrepen de (losse) bijlage 7: Plankaart maatregelen Dwingelderveld (d.d. 8 juli 2009, schaal 1:10.000; kaartnummer 20071219BW01). Deze documenten zijn onlosmakelijk met deze vergunning verbonden. Vermeldenswaard zijn bovendien bijlage 1 (Onderdeel benodigde vergunningen/ontheffingen) en bijlage 2 (Projecten Dwingelderveld; tevens te beschouwen als leeswijzer van het Grontmij-rapport); deze twee bijlagen kunnen als onderdelen van de vergunningaanvraag worden beschouwd.

1.2. De vergunninghouder

In het kader van deze aanvraag c.q. de hierbij verleende vergunning bent u, de heer A.W. Albers c.q. de Bestuurscommissie Dwingelderveld, voor ons de enige vergunninghouder en als zodanig verantwoordelijk voor het voldoen aan de wet en aan de vergunningvoorwaarden.

1.3. Externe werking

Voor deze vergunning is van belang te weten dat de werkzaamheden en maatregelen van dit project eerst en vooral zullen plaatsvinden binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Dwingelderveld. Als zodanig is er slechts in beperkte mate sprake van externe werking voor wat betreft de afwegingen voor deze vergunning.

2. Het wettelijk kader

2.1. Vergunningplicht

De vergunningplicht vindt zijn grondslag in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998. Dat artikel luidt als volgt:

Het is verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften

of beperkingen, van gedeputeerde staten of, ten aanzien van projecten of andere handelingen als bedoeld in het vierde lid, van Onze Minister, projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Tevens is hier van belang het gestelde in artikel 19e van de Nb-wet 1998.

Dat artikel luidt als volgt.

Gedeputeerde staten houden bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, rekening

- a. met de gevolgen die een project of andere handeling, waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft, gelet op de instandhoudingsdoelstelling kan hebben voor een Natura 2000-gebied;
- b. met een op grond van artikel 19a of artikel 19b vastgesteld beheerplan, en
- c. vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden.

2.2A. Het Dwingelderveld als Vogelrichtlijngebied

Het gebied is op 11 oktober 1996 (besluit DN. 965400) onder de naam "Dwingelderveld" aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn (79/409/EEG). Bij de Europese Commissie is dit gebied bekend onder nummer NL3000070.

2.2B. Het Dwingelderveld als Habitatrichtlijngebied

De Nederlandse regering heeft op 20 mei 2003 onder meer het Dwingelderveld aangemeld bij de Europese Commissie als gebied dat zich kwalificeert om te worden opgenomen op de communautaire lijst en aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Vervolgens is het gebied op 7 december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Dwingelderveld" en onder nummer NL3000070 geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387).

2.2C. Het Dwingelderveld als Natura 2000-gebied

Op 9 januari 2007 is het ontwerp-aanwijzingsbesluit Dwingelderveld ter inzage gelegd. Het besluit evenals de toelichting daarop kunnen worden ingezien via de website van het Ministerie van LNV (en dan doorklikken op natuur → gebiedsbescherming → natura 2000 → gebiedendatabase). Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

Tevens is het ontwerp-aanwijzingsbesluit als bijlage toegevoegd aan dit besluit.

Als best beschikbare informatie (toetsingskader) geldt momenteel genoemd ontwerp-aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied Dwingelderveld.

2.3. Bevoegd gezag

Wij zijn het bevoegd gezag inzake deze vergunningaanvraag, op basis van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, van de Nb-wet 1998. Door middel van de wijziging van de Nb-wet 1998 per 1 februari 2009 is onder andere het begrip Natura 2000-gebied geïntroduceerd, waarbij wij tevens (rechtstreeks) bevoegd gezag zijn geworden voor Habitatrichtlijn-gebieden, zoals die voorkomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, derde volzin van de Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

2.4. Passende beoordeling

De aangevraagde werkzaamheden zijn nog niet eerder in deze vorm in het kader van de Nb-wet 1998 beoordeeld. Artikel 19g, eerste lid, van de Nb-wet 1998 stelt dat een vergunning slechts verleend kan worden indien het bevoegd gezag zich ervan verzekerd heeft dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden.

Het Europese Hof van Justitie heeft in haar uitspraak van 7 september 2004 aangegeven dat een passende beoordeling slechts dan achterwege kan worden gelaten indien op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat in casu de werkzaamheden afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het betrokken gebied.

In casu kunnen dergelijke gevolgen bij voorbaat uitgesloten worden. Derhalve concluderen wij dat een passende beoordeling conform artikel 19f van de Nb-wet 1998 niet vereist is. Daarbij dient te worden benadrukt dat het merendeel van de voorgestelde maatregelen direct verband houdt met en nodig is voor het beheer van het Natura 2000-gebied Dwingelderveld; voor die maatregelen is het gestelde in artikel 19f niet van toepassing. Een en ander is ook nog nader toegelicht in het Grontmij-rapport (onder andere op pagina's 9 en 10). Bovendien wordt bij paragraaf 6 "Effecten van de voorgenomen activiteit" hier nader op ingegaan.

3. Instandhoudingsdoelstellingen van Dwingelderveld als Natura 2000-gebied

Als best beschikbare informatie (toetsingskader) geldt momenteel het ontwerpaanwijzingsbesluit voor dit Natura 2000-gebied, zoals dat namens de minister van LNV op 9 januari 2007 ter inzage is gelegd en ook heden is in te zien via de website van LNV (zoals hierboven nader beschreven).

Genoemd ontwerpaanwijzingsbesluit wordt thans als bijlage aan deze vergunning toegevoegd.

4. Procedure

De aanvraag is op 10 juli 2009 door ons ontvangen. Op 20 juli 2009 is een ontvangstbevestiging aan u verzonden.

Een kopie van de aanvraag en een afschrift van de ontvangstbevestiging aan u zijn op 20 juli 2009 verzonden aan de minister van LNV, Directie Regionale Zaken Noord en aan het college van burgemeester en wethouders van drie gemeenten, te weten Westerveld, De Wolden en Midden-Drenthe. Genoemde colleges van burgemeester en wethouders zijn daarbij op basis van artikel 44, derde lid, van de Nb-wet in de gelegenheid gesteld om binnen 8 weken na de op de ontvangstbevestiging vermelde datum een zienswijze in te brengen.

Voorts is op 13 oktober 2009 schriftelijk de beslistermijn inzake deze aanvraag op basis van artikel 42, tweede lid, van de Nb-wet met 13 weken verlengd.

5. De zienswijzen

Geen van de colleges van burgemeester en wethouders van respectievelijk Westerveld, De Wolden en Midden-Drenthe heeft gebruik gemaakt van de gelegenheid om binnen 8 weken na de op de ontvangstbevestiging vermelde datum een zienswijze in te brengen.

6. Effecten van de voorgenomen activiteit

6.1. Is er sprake van significant effect?

Er kan gesteld worden dat er sprake is van een significant effect als ten gevolge van menselijk handelen een instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied niet gehaald zal worden.

Zoals hierboven bij paragraaf 2.4 vermeld, houdt het merendeel van de voorgestelde maatregelen direct verband met en is nodig voor het beheer van het Natura 2000-gebied Dwingelderveld. Het vraagstuk van significantie en passende beoordeling speelt dan geen rol, gelet op het gestelde artikel 19f van de Nb-wet.

Doel van de toetsing en afweging in het kader van deze vergunning is:

- zekerheid bieden dat de *natuurlijke kenmerken* van dit Natura 2000 gebied niet zullen worden aangetast;
- zekerheid bieden dat een *verslechtering* van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de *significante verstoring* van soorten niet optreedt.

In het Grontmij-rapport wordt onderscheid gemaakt in vijf hoofdprojecten, te weten:

- het herstel van de waterhuishouding van een groot deel van dit Natura 2000-gebied (1a en 1b);
- de herinrichting van het Noordenveld (2);
- de herinrichting van de weg Lhee-Kraloo (3);
- de herinrichting van Kloosterveld II (4);
- de aanleg van aarden (geluids)wallen (5).

Afgeleid van genoemde vijf projecten is er tevens sprake van de volgende neven-projecten:

- het realiseren van twee parkeerplaatsen (Achter 't Zand en Kraloërweg) (6 en 8);
- het realiseren van een pad voor mensen met een beperking (7);
- de afvoer van vrijkomende grond van Noordenveld en Kloosterveld (9);
- het inrichten van een standweide voor de schaapskudde (10);
- het verbeteren van bestaande zand- en fietspaden (11).

Tussen haakjes staan hierboven de nummers van de betreffende activiteit vermeld, waarbij wordt aangesloten bij de nummering van bijlage 2 bij de aanvraag, tevens te benutten als leeswijzer bij het Grontmij-rapport.

Hierna wordt in deze vergunning bovenstaande nummering aangehouden.

Leidend bij al de te nemen maatregelen is het toetsingskader, zijnde de instandhoudingsdoelstellingen zoals vermeld in het ontwerpaanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied Dwingelderveld (zoals hierboven al vermeld).

In het kader van deze aanvraag kan worden geconcludeerd dat van een significant negatief effect geen sprake is. De onderbouwing van deze conclusie is zeer uitvoerig terug te vinden in het Grontmij-rapport. In samenvattende zin wordt een en ander (nogmaals) verwoord in hoofdstuk 10 van genoemd rapport. Met nadruk stellen gedeputeerde staten dat zij de bevindingen en conclusies zoals verwoord in het Grontmij-rapport tot de zijne maakt. Zoals ook al vermeld in paragraaf 1.1 hierboven, is genoemd Grontmij-rapport onlosmakelijk met deze vergunning verbonden, als zijnde een zeer uitvoerige en deskundige onderbouwing van alle genoemde activiteiten.

Bij geen enkel van de hierboven genoemde projecten c.q. activiteiten is sprake van een significant negatief effect; voor de nadere motivering wordt wederom verwezen naar het Grontmij-rapport, waarbij elk project uitvoerig wordt beschreven en toegelicht.

De te nemen maatregelen in het kader van mitigatie, tevens te duiden als maatregelen om het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied mogelijk te maken, betreffen de projecten (4) en (5).

Inzake project (4), te weten de herinrichting van Kloosterveld II, gaat het om het pleksgewijs handhaven van de thans aanwezige beplanting ten behoeve van de kwalificerende broedvogels roodborsttapuit en boomleeuwerik. Korthedshalve wordt verwezen naar het Grontmij-rapport, met name de pagina's 60 tot en met 62.

Inzake project (5), te weten de aanleg van aarden (geluids)wallen, gaat het om het beplanten met grove den, in combinatie met loofhoutsoorten, aan de binnenzijde van deze wallen, ten faveure van de kwalificerende broedvogel zwarte specht. Grove den is op de langere termijn voor de zwarte specht een aantrekkelijke boomsoort. Korthedshalve wordt verwezen naar het Grontmij-rapport, met name de pagina's 63 tot en met 71.

6.2. Is er sprake van verslechtering dan wel (significante) verstoring?

Er kan gesteld worden dat er in de zin van het bepaalde in artikel 19d, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 geen sprake is van verslechtering of significante verstoring. Want:

- de activiteit heeft niet tot gevolg dat er soorten in het gebied zodanig worden verstoord dat uit populatiedynamische gegevens zou blijken dat de soorten het gevaar lopen, in vergelijking met de begintoestand, niet langer een levensvatbare component van het natuurlijke habitat te zullen blijven en
- als gevolg van de voorgenomen activiteit wordt de omvang van het gebied niet aangetast.

Wel is er soms sprake van een *tijdelijke* verslechtering.

Dat betreft met name de projecten (2) en (5).

Inzake project (2), te weten de herinrichting van het Noordenveld, gaat het om tijdelijk verlies aan oppervlakte inzake twee habitattypen (te weten droge heiden en vochtige heiden) en tijdelijk verlies aan broedbiotoop voor het paapje en de roodborsttapuit, aan biotoop voor de kamsalamander en tijdelijk verlies van foerageergebied voor de wintervogels toendrarietgans en kleine zwaan. Korthedshalve wordt verwezen naar het Grontmij-rapport, met name de pagina's 38 tot en met 51.

Inzake project (5), te weten de aanleg van aarden (geluids)wallen, gaat het om een tijdelijke verslechtering van het leefgebied van de zwarte specht, zoals hierboven al vermeld in het kader van de mitigerende maatregelen. Ook is er sprake van de tijdelijke verstoring van de broedvogels zwarte specht, dodaars, boomleeuwerik en de wintevogels wintertaling en slobeend. Uiteindelijk wordt in de eindfase van dit project een kwaliteitsverbetering bereikt voor alle genoemde soorten. Korthedshalve wordt verwezen naar het Grontmij-rapport, met name de pagina's 63 tot en met 71.

Tevens is er bij twee projecten, te weten (6) en (7) sprake van een (zeer) beperkte verstoring van de zwarte specht, een verstoring die zeker niet significant is.

Inzake project (6), te weten het realiseren van de parkeerplaats Achter 't Zaand, betreft het een geringe verstoring in de directe omgeving. Korthedshalve wordt verwezen naar het Grontmij-rapport, met name de pagina's 72 tot en met 75.

Inzake project (7), te weten het realiseren van een pad voor mensen met een beperking, wordt de geringe verstoring zoveel mogelijk vermeden door het laten vervallen van enkele bospaden en het weren van gemotoriseerd verkeer en loslopende honden.

Korthedshalve wordt verwezen naar het Grontmij-rapport, met name de pagina's 75 tot en met 79.

6.3. *Is er sprake van cumulatieve effecten?*

Ten tijde van de aanvraag zijn ons wel enige andere activiteiten of plannen bekend die afzonderlijk of in combinatie met elkaar een negatief effect op genoemd Natura 2000-gebied zouden kunnen veroorzaken. Daarbij kan met name gedacht worden aan de herinrichting van Kloosterveld I, welk project in het kader van de Nb-wet een apart traject heeft doorlopen. Aangezien het hier gaat om maatregelen die in hoofdzaak bedoeld zijn ten gunste van de natuur en de instandhoudingsdoelstellingen, is dit geen reden om de gevraagde vergunning te weigeren.

6.4. *Monitoring*

Van groot belang is het monitoren van de ontwikkeling van het Dwingelderveld in het kader van het halen van de betreffende instandhoudingsdoelstellingen. Als zodanig zal een en ander ook vorm krijgen in het kader van onder andere het beheerplan Natura 2000, het BIP (Beheer- en Inrichtingsplan) en het LIFE+-programma van de Europese Unie.

Bij genoemde plannen en projecten is sprake van een nagenoeg gelijklopende doelstelling.

Op informele wijze is ons ter hand gesteld het eindconcept d.d. 4 januari 2010 van het Monitoringsplan Nationaal Park Dwingelderveld (opgesteld door Hunzebreed). Genoemd Monitoringsplan maakt daarbij tevens deel uit van het Inrichtingsplan Dwingelderveld.

Teneinde de voortgang van de in deze vergunning benoemde projecten te kunnen volgen en bewaken, dient de definitieve versie van genoemd Monitoringsplan nog ter goedkeuring te worden voorgelegd aan gedeputeerde staten.

Dat goedkeuringsbesluit zal in een later stadium worden gepubliceerd en is ter wille van de rechtszekerheid een apart appellabel besluit; het blijft om die reden buiten deze procedure.

7. Toetsing aan de artikelen 19d en 19e van de Nb-wet 1998

Naast de aandacht voor het bepaalde in artikel 19d, zie hierboven, is er ook aanleiding om het bepaalde in artikel 19e, onder c, van de Nb-wet 1998, bij de motivering van deze vergunning te betrekken, daar waar het gaat om de bepaling dat Gedeputeerde Staten bij het verlenen van een dergelijke vergunning rekening houden met "vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden." Daar waar het gaat om maatregelen ten behoeve van waterberging bij extreme weersomstandigheden is er sprake van een groot maatschappelijk belang, dat de Natura 2000-doelstellingen overstijgt.

Gelet op vorenstaande kan de vergunning onder beperkingen worden verleend.

8. Besluit en voorschriften

Op grond van het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat de gevraagde vergunning verleend kan worden.

Wij verlenen u de gevraagde vergunning op basis van artikel 19d en 19e van de Nb-wet 1998 onder de volgende voorwaarden.

- I. Voordat u met de werkzaamheden start, dient de beoogde startdatum zo spoedig mogelijk te worden gemeld aan de provinciale handhaver, i.c. de heer R. Altena, en wel per e-mail: r.altena@drenthe.nl Tevens wordt de heer R. Altena (of zijn plaatsvervanger) regelmatig van de voortgang van de werkzaamheden op de hoogte gesteld.

- II. Als mitigerende maatregel dient bij project (4), te weten de herinrichting van Kloosterveld II, pleksgewijs de thans aanwezige beplanting te worden gehandhaafd, ten behoeve van de kwalificerende broedvogels roodborsttapuit en boomleeuwerik. Voor nadere details wordt verwezen naar het gestelde in het Grontmij-rapport, met name de pagina's 60 tot en met 62.
- III. Als mitigerende maatregel dient bij project(5), te weten de aanleg van aarden (geluids)wallen, de binnenzijde van deze wallen te worden beplant met grove den, in combinatie met loofhoutsoorten, ten faveure van de kwalificerende broedvogel zwarte specht. Grove den is op de langere termijn voor de zwarte specht een aantrekkelijke boomsoort. Voor nadere details wordt verwezen naar het gestelde in het Grontmij-rapport, met name de pagina's 63 tot en met 71.
- IV. De monitoring wordt nader geregeld in een nog aan te bieden monitoringsplan; genoemd plan zal worden aangeboden binnen drie maanden na de datum van toezending van deze vergunning; voor dat plan is een goedkeuringsbesluit van gedeputeerde staten nodig; dat goedkeuringsbesluit zal in een later stadium worden gepubliceerd en is ter wille van de rechtszekerheid een apart appellabel besluit; het blijft om die reden verder buiten deze procedure.

9. Rechtsmiddelen

Indien u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe, Postbus 122, 9400 AC Assen. (Zie bijlage Bezwaar en beroep tegen besluiten van de provincie ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998, de gedeelten onder A en C).

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,
namens deze,

M.-A.D. van Nieuwpoort,
manager Ruimtelijke Ontwikkeling a.i.

Bijlage(n):
ab/coll.

Afschrift aan:

- het college van burgemeester en wethouders van Westerveld, Postbus 50, 7970 AB Havelte
- het college van burgemeester en wethouders van De Wolden, Postbus 20, 7920 AA Zuidwolde
- het college van burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe, Postbus 24, 9410 AA Beilen
- het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Regionale Zaken Noord, t.a.v. mevrouw C. Vermeulen, Postbus 30032, 9700 RM Groningen
- Dienst Landelijk Gebied, t.a.v. de heer J. van Roon, Postbus 30027, 9700 RM Groningen